

מסמכי חמאס חושפים: ההחלטה על מתקפת חמאס התקבלה בתקופת ממשלת בנט - לפיד

יהונתן דחוח-הלוי

העיתונאים רונן ברגמן, אדם רסגון ופטריק קינגסלי חושפים בכתבה ב"ניו יורק טיימס" את תוכנם של פרוטוקולים חשאיים של הנהגת חמאס ברצועת עזה, שעסקו בתכנון מתקפה נגד ישראל שהוצאה לפועל בסופו של דבר ב-7 באוקטובר 2023 (מבול אל-אקצה - חרבות ברזל).

הנקודות המרכזיות העולות מכתבה זו הן:

החלטת חמאס לבצע התקפה נגד ישראל התקבלה בתקופת ממשלת בנט - לפיד, והיא הייתה אמורה להיות מוצאת לפועל בסתיו 2022 בתקופת כהונתה של ממשלה זו.

חמאס ראה דחיפות בהוצאה לפועל של המתקפה נגד ישראל לפני שזו תשלים את פיתוח מערכת יירוט הלייזר, תשמיש אותה מבצעית ובכך תנטרל את איום הרקטות מרצועת עזה.

הערכת חמאס נסמכה קרוב לוודאי על דבריהם של ראש הממשלה נפתלי בנט ושר הביטחון בני גנץ, מהם עלה שמערכת הלייזר רב העוצמה שפיתחה ישראל כבר הצליחה ליירט מטרות מרחוק, וכי "בתוך כשנה צה"ל יכניס לפעולה מערכת יירוט באמצעות לייזר". משמעות אמירות אלה היא, שחלון ההזדמנויות לתקוף את ישראל עלול להיסגר עד סוף שנת 2023.

חמאס ביקש לתאם את המתקפה המתוכננת עם איראן וחיזבאללה, ואכן סגן מנהיג חמאס, סאלח עארורי, אישר בפומבי את עצם קיום השיחות "בחדרים הסגורים", פרט את מהות השיחות הללו ואף תיאר את מתווה המתקפה המתוכננת המשולבת.

ניצחון מפלגות הימין בבחירות בישראל, והשלכותיו על הזירה הפנימית והבינלאומית, נתפש על ידי צמרת חמאס כהזדמנות פז להוצאה לפועל של המתקפה נגד ישראל.

חמאס ביצע מהלך הונאה אסטרטגי נגד ישראל שהתבסס על הימנעות ככל האפשר מסבבי עימות צבאי עם ישראל, ובמקביל פעל לחזק את הרושם לפיו הארגון מעוניין ברגיעה ובצמיחה כלכלית.

עשר ישיבות חשאיות, שערכו בכירי חמאס, ועסקו בתכנון מתקפה לכיבוש בסיסים צבאיים וישובים באזור עוטף עזה.

בכתבה בניו יורק טיימס הובאו ציטוטים חלקיים בלבד מתוך המסמכים שתיעדו את הדיונים החשאיים, שנערכו בהשתתפות יחיא סינוואר (يحيى السنوار), מנהיג חמאס ברצועת עזה, מוחמד דיף (محمد الضيف), המפקד העליון של גדודי אל-קסאם, הזרוע הצבאית של חמאס, מרוואן עיסא (مروان عيسى), סגנו של מוחמד דיף ומוחמד סינוואר (محمد السنوار) מפקד חטיבת דרום ח'אן יונס של גדודי אל-קסאם ואחיו של יחיא סינוואר.

במאמר המצ"ב יובאו עיקרי הממצאים בכתבה בניו יורק טיימס והפרשנות של הכותבים ברגמן, רסגון וקינגסלי, כדי לנתח את ההקשר ההיסטורי בזירה הישראלית – פלסטינית ולהוסיף את זווית הראיה של חמאס בזמן אמת כפי שתועדה בפרוטרוט במחקר "מנקודת המבט של חמאס: כך הבשילה מתקפת 7 באוקטובר".

ניו יורק טיימס:

"המסמכים מרמזים לראשונה על המבצע [ההתקפה המתוכננת נגד ישראל] בינואר 2022, כאשר נוסח סיכום הדיונים מלמד, שמנהיגי חמאס דנו בצורך להימנע מהיגררות ל[סבבי] עימות קצרים [עם ישראל] כדי להתמקד ב"פרויקט הגדול" [המתקפה הגדולה]... על פי הפרוטוקולים מ[חודש] יוני 2022, ההכנות למתקפה היו רחוקות [רק] חודש מהשלמתן. התוכניות כללו תקיפה של 46 עמדות המאוישות על ידי האוגדה הצבאית הישראלית השומרת על הגבול, ולאחר מכן תקיפה של בסיס מרכזי של חיל האוויר, בסיס מודיעין מרכזי בדרום ישראל, וכן ערים וכפרים... בהתכנסות בספטמבר 2022, נראה היה ש[חברי] מועצת ההנהגה [של חמאס] מוכנים לצאת להתקפה [נגד ישראל] תוך חודש [באוקטובר 2022], במהלך החגים הנוראים של היהודים, ומר סינוואר סקר את תוכניות הקרב האחרונות. המסמכים אינם מסבירים מדוע נדחתה ההתקפה, אך נושא שחוזר על עצמו הוא המאמץ של הנהגת חמאס לגייס תמיכה בפעולה [ההתקפה נגד ישראל] מאיראן וחיזבאללה... חמאס תכנן תחילה לבצע את ההתקפה, אותה כינה בשם הקוד "הפרויקט הגדול", בסתיו 2022. אך הארגון עיכב את ביצוע התוכנית, וניסה לשכנע את איראן וחיזבאללה להשתתף [במתקפה]. בזמן שהכינו טיעונים שכוונו לחיזבאללה, אמרו מנהיגי חמאס כי "מצבה הפנימי" של ישראל - סימן לכאורה לסערה סביב תכניותיו השנויות במחלוקת של ראש הממשלה בנימין נתניהו לבצע רפורמה במערכת המשפט - הוא אחת הסיבות לכך שהם "נאלצו להתקדם לעבר קרב אסטרטגי [כלומר לצאת למערכה הצבאית לבד]".

הערות:

החלטת חמאס לבצע התקפה נגד ישראל קיבלה ביטוי פומבי בנאום של מנהיג חמאס ברצועת עזה, יחיא סינוואר, ב-30 באפריל 2022, בעת כהונת ממשלה ישראלית בהנהגת של ראש הממשלה נפתלי בנט, וראש הממשלה החלופי יאיר לפיד, ואשר הושבעה ב-13 ביוני 2021 וכיהנה עד 29 בדצמבר 2022.

בנאום ציין סינוואר, כי לחמאס מחויבות מוחלטת ובלתי מתפשרת להביא לשחרור האסירים הביטחוניים ובעניין זה אין קווים אדומים, במשתמע גם פעולה צבאית נגד ישראל שתיצור מציאות אזורית חדשה, ובלשוננו: "לפנינו הזדמנות גדולה לבצע מהלך גדול". להלן קטע מנאום של סינוואר:

"לסיום, אין לנו אלא להעביר מסר לאחינו ולאסירינו בבתי הכלא של הכיבוש. בנושא זה [שחרור האסירים], ההתנגדות ברצועת עזה השקיעה מאמצים אדירים כדי לשחרר אתכם, חלקם ידועים וחלקם אינם ידועים, חלקם פורסם וחלקם לא פורסם. ואולם, ממשלת הכיבוש משקרת לעם שלה ולציבור שלה, והיא אינה רוצה לשלם את המחיר, והיא סבורה שנושא זה ישקע בתהום הנשייה. ואנו אומרים באופן ברור, קיבלנו החלטה נחרצת וברורה ולפיה אנו, ברשותו של אללה ישתבח ויתעלה, ננקה את בתי הכלא מכל אסירינו הפלסטינים והערבים, ולא יארך הזמן לכך, ברשות אללה ישתבח ויתעלה. לא יארך הזמן לכך, ברשות אללה ישתבח ויתעלה, וכל הזירות פתוחות [לעימות צבאי עם ישראל], ולא יהיו קווים אדומים, שימנעו מאיתנו למלא את חובתנו כלפי האסירים, ברצונו של אללה אדון העולמים. לא נזנח אתכם, לא נגלה אזלת יד באשר לזכותכם, ואנו רואים את עצמנו, למרות כל אשר השקענו, כמי שנכשלו [בעניין האסירים], ואולם ברצונו של אללה אדון העולמים, אדוננו יסייע לנו ויאפשר לנו לקיים את החובה כלפיהם. אחים יקרים, אחיות נכבדות, ענייננו [הזירה הפלסטינית] עוברת תקופה מכריעה, חשובה

ואסטרטגית. אכן, לפנינו קשיים, מכשולים ואתגרים רבים, ואולם, בה בעת, לפנינו חלון הזדמנויות גדול, אשר אל לנו לאבד אותו. בשום פנים ואופן אסור לנו לאבד אותו, ולפנינו הזדמנות גדולה לבצע מהלך גדול [אحداث نقلة كبيرة], ברשות אללה ישתבח ויתעלה, בסוגיות השונות שלנו, ואנו נשיג הישגים ופריצות דרך בנושאים רבים החשובים לעמנו, וברצון אללה אדון העולמים יעניק לנו את היכולת [לכך]."

על פי הדיווח בניו יורק טיימס, ההחלטה על מתקפת חמאס התקבלה והייתה אמורה להתבצע בתקופת ממשלת בנט - לפיד. הרפורמה המשפטית לא הייתה רלוונטית באותה עת, כיוון שהיא הוצגה לראשונה על ידי שר המשפטים וסגן ראש הממשלה יריב לוין ב-4 בינואר 2023.

ניו יורק טיימס:

"עוד נכתב במסמכים, כי חמאס תכנן לדון ביתר פירוט בהתקפה [נגד ישראל] בפגישה [שנערכה] לאחר מכן עם חסן נסראללה, מנהיג חיזבאללה דאז, אך [תוכן המסמכים] אינו מבהיר אם הדיון התקיים".

הערות:

מנהיג חיזבאללה, חסן נסראללה, נועד עם סאלח אל-עארורי (صالح العاروري), סגן מנהיג חמאס, ב-19 במרץ 2023 וב-2 בספטמבר 2023.

בראיון מקיף ב-25 באוגוסט 2023 לערוץ הטלוויזיה הלבנוני אל-מיאדין, המזוהה עם חיזבאללה, הציג סאלח אלעארורי, סגן מנהיג חמאס, את הערכת המצב של חמאס ביחס לישראל, ההכנות לעימות הכולל נגדה בתיאום עם חזית ההתנגדות ואופי המערכה הצפויה. להלן קטעים מדברי עארורי שחשף את תוכן השיחות "בחדרים הסגורים":

"המלחמה הכוללת הפכה לעניין שאין מנוס ממנו, ואנו סבורים שהיא נחוצה, אנו רוצים בה. אנחנו, ההתנגדות, צירי ההתנגדות, עמים [ערביים ואיסלאמיים], העם הפלסטיני, האומה [האיסלאמית] רוצים את המערכה הכוללת הזו. אנחנו איננו מדברים עליה [על המלחמה] בתקשורת בפומבי. אנו דנים בה בחדרים הסגורים. אנו נפגשים עם כל המרכיבים [השותפים ל] המערכה הכוללת, וכולנו דנים בה. אנו דנים בתרחישיה ובפוטנציאל שלה, ואנו משוכנעים שאנו יכולים, [מתקן] לא יכולים, אלא בוודאות, נשית עליהם תבוסה... אנו משוכנעים, כי הישות [הישראלית] הזו, בכנות, אם תפתח עימות כולל, המרחב האווירי שלה ייסגר, וייסגר הים עליה, והיא לא תוכל לחיות ללא חשמל, ללא מים, בלי תקשורת, [ובמצב של] עוצר. גלגלי הכלכלה יעצרו במערכה פתוחה שסופה אינו ידוע. אנו יכולים לעשות את כל זה [שצוין לעיל]. כל כוחות ההתנגדות יכולים לעשות זאת כדי לשנות את המצב הזה, שינוי אמיתי".

בראיון לערוץ אל-ג'זירה ב-6 בספטמבר 2023, ארבעה ימים לאחר הפגישה השנייה עם נסראללה בביירות, וחודש לפני מתקפת אוקטובר, **הסביר** עארורי את החשיבות והדחיפות ליזום עימות כולל במספר חזיתות נגד ישראל מחשש שהמתנה מספר שנים נוספות עלולה להיות מנוצלת על ידי ישראל ליצירת עובדות בשטח באיו"ש באמצעות הגדלת האוכלוסייה היהודית והרחבת ההתנחלויות.

ניו יורק טיימס ציין, כי במסמכים החשאיים לא הובהר אם אכן התקיימו שיחות בין חמאס לחיזבאללה על המתקפה המתוכננת, ואולם כאמור סגן מנהיג חמאס, סאלח עארורי, אישר בפומבי את עצם קיום השיחות "בחדרים הסגורים", את מהות השיחות הללו ואף תיאר את מתווה המתקפה המתוכננת המשולבת.

ניו יורק טיימס:

"חמאס הרגיש בטוח בתמיכה הכללית של בעלות בריתו, אך הגיע למסקנה כי ייתכן שיהיה צורך להתקדם [לצאת למתקפה נגד ישראל] ללא מעורבותם המלאה - בין השאר כדי למנוע מישראל לפרוס מערכת הגנה אווירית חדשה ומתקדמת לפני ההתקפה... באותה ישיבה [במאי 2023] אמרו [חברי] מועצת ההנהגה [של חמאס] שהם רוצים לבצע את ההתקפה עד סוף 2023, משום שישראל הודיעה שהיא מפתחת סוג חדש של לייזר שיכול להשמיד רקטות של חמאס בצורה יעילה יותר ממערכת ההגנה האווירית הנוכחית שלה [כיפת ברזל וקלע דויד]".

הערות:

ראש הממשלה נפתלי בנט ערך ב-1 בפברואר 2022 מסיבת עיתונאים, בה **הכריז** כי "בתוך כשנה צה"ל יכניס לפעולה מערכת יירוט באמצעות לייזר, בהתחלה באופן ניסיוני ובהמשך באופן מבצעי, בתחילה בדרום ואז במקומות אחרים". בנט הוסיף: "זה יאפשר לנו, בטווח הבינוני-ארוך, להקיף את ישראל בחומת לייזר שתגן עלינו מטילים, רקטות, כטב"מים [כלי טיס בלתי מאוישים] ואיומים אחרים, ולמעשה תיקח מהאויב את הקלף החזק ביותר שיש לו נגדנו. המשוואה תתהפך - הם ישקיעו הרבה ואנחנו מעט. אם אפשר ליירט טיל או רקטה בפולס חשמל שעולה כמה דולרים, אנחנו בעצם מאיינים את טבעת האש שהקימה איראן על הגבולות שלנו. הדור החדש הזה של הגנה אווירית ישראלית יוכל גם לשמש את ידידותינו במרחב, שגם הן חשופות לאיומים קשים מאיראן ושלוחיה".

ב-14 באפריל 2022, פרסם משרד הביטחון **הודעה לתקשורת** שנשאה את הכותרת: "הסתיימה בהצלחה סדרת ניסויים בלייזר רב-עוצמה". בהודעה צוטטו דברי שר הביטחון, בני גנץ: "לפני כחודש הכרזנו על צעד דרמטי, הוצאה לפועל של הזמנת ענק לפיתוח וייצור מערכת הגנה בלייזר. היום הצעד הזה הופך להישג בינלאומי. בפעם הראשונה אי פעם, מערכת לייזר רב עוצמה, מפיתוח כחול לבן, מיירת מטרות מרחוק. ההישג הזה שמור לחדשנות הישראלית, למערכת הביטחון ולתעשיות שחוברות יחד ומספקות מטריית ביטחון והגנה לאזרחי ישראל. נעשה הכל כדי שהמערכת תהפוך למבצעית בהקדם ותאפשר מטריית הגנה יעילה, זולה וחדשנית. מטריית הגנה שתציל חיי אדם - ותאפשר מרחב תמרון רחב בהתקפה מול אויבנו".

הערכת ראשי חמאס, כפי שצוטט במסמכים החשאיים שפרסם ניו יורק טיימס, ולפיה ישראל קרובה להשלים את פיתוחה של מערכת לייזר ליירוט רקטות, נסמכה קרוב לוודאי על דבריהם של ראש הממשלה נפתלי בנט ושר הביטחון בני גנץ, מהם עלה שמערכת הלייזר רב העוצמה שפיתחה ישראל כבר הצליחה ליירט מטרות מרחוק, וכי "בתוך כשנה צה"ל יכניס לפעולה מערכת יירוט באמצעות לייזר". משמעות אמירות אלה היא שחלון ההזדמנויות לתקוף את ישראל עלול להיסגר עד סוף שנת 2023, שכן לאחר תקופה זו מערכת הלייזר הישראלית תוכל לנטרל את איום הרקטות מרצועת עזה.

דברי בנט **וגנץ** זכו לכיסוי נרחב בעיתונות הערבית. ערוץ אל-ג'זירה **דיווח** (2 בפברואר 2022) בכותרת הראשית: "בנט: נפרוס מערכת הגנה בלייזר תוך שנה", ובכתבה צוין, כי "בנט אמר, שתוך שנה כוחות הביטחון הישראליים יפעילו מערכת יירוט בלייזר ראשית באופן ניסיוני לפני שייעשה בה שימוש מבצעי בתחילה בדרום [מול רצועת עזה] ואחר כך במקומות אחרים".

אשר להחלטה לצאת לבד למתקפה, מוסטפא אל-וואף (مصطفى الصواف), עיתונאי, פובליציסט ופעיל חמאס בכיר, ציין כחודשיים לפני מתקפת השבעה באוקטובר, כי חמאס נערכת לפתוח במערכה הצבאית המכריעה ההולכת וקרבה נגד ישראל בצפייה ששאר חזיתות העימות יצטרפו למערכה, ואולם הוא הדגיש, כי חמאס לא יהסס לפתוח במהלך הצבאי גם אם יהיה זה מהלך עצמאי ללא סיוע מחזיתות עימות אחרות. במאמר באתר גדודי אל-קסאם (15 באוגוסט 2023) כתב אל-וואף:

"היו עם אללה, שכן הניצחון קרב. הפלסטיני כיום סמוך ובטוח שהוא לבדו יכול להתמודד עם הכיבוש הגוזל [את האדמה הפלסטינית], אבל בה בעת הוא מקווה שיימצא גורם אשר ישתתף איתו במערכה לשים קץ לכיבוש. לכן, הוא פועל לגייס את כולם למערכה המכריעה נגד האויב הזה, והשגחת אללה תהיה עלינו ויושג לנו ניצחון בקרוב שלא עלה בדמיונו. ההתנגדות מתכוננת למערכה הבאה עם הכובש, והיא פועלת בעניין זה בכל כוחה, מרצה ומאמציה, והיא מקווה, כפי שאמרנו, שכל חזיתות [העימות] יצטרפו [במאמץ] להביא לסיום הכיבוש ולסילוקו מפלסטיין. כותרת המערכה הבאה תהיה אל-קודס [ירושלים], ומאחורי כותרת זו יסתופפו כל הזירות הערביות והאיסלאמיות. התקווה היא, שכולם ישתתפו במערכה המובטחת, ואולם עד אז, ההתנגדות לא תעמוד בחיבוק ידיים אם מסגד אל-אקצה יהיה נתון לסכנה, שכן הוא נמצא בשלב הזה בפני סכנה חמורה, והיא לא תחכה עד ששאר הזירות יצטרפו, ובשעת אפס היא תאמר את דברה, לא תהסס אפילו אם היא תהיה לבד [במערכה הצבאית נגד ישראל], והיא תילחם ותשיג את אשר תשאף אליו בעזרת אללה, ואיזה מזל יהיה לאלה אשר ישתתפו במערכת הבטחת אחרית הימים [סילוק הנוכחות היהודית בג'האד], ו[איזה] עצבות תהיה לאלה אשר יישארו מאחור, למרות שהייתה להם היכולת להשתתף [במערכה הצבאית], ואולם בגלל חישובים צרים [בחרון] שלא

להשתתף, והסתפקו [בהשמעת] קול חלול והברות חסרות תוכן. ולכן, אנו וההתנגדות מבינים שהמערכה הולכת וקרבה, וכי לנו יהיה הניצחון, והשגחת אללה תהיה עלינו, ועלינו להכין עצמנו, להיות קרובים לאללה, עלינו לחשוב עליו היטב, והביטחון שלנו בו צריך להיות ללא גבול, כדי שהניצחון יבוא ממנו אל המאמינים".

ניו יורק טיימס:

"המנהיגים [של חמאס] העריכו, כי פעולות הממשלה [הישראלית] "יעזרו לנו להתקדם לעבר הפרויקט הגדול" על ידי משיכת תשומת לבם של בעלות בריתה של חמאס וחיזוק התמיכה בהתקפתם [את ישראל]".

הערות:

ניצחון מפלגות הימין בבחירות בישראל, והשלכותיו על הזירה הפנימית והבינלאומית, נתפש על ידי צמרת חמאס כהזדמנות פז להוצאה לפועל של תכנית "הבטחת אחרית הימים". בנאום באירוע המרכזי לציון יום השנה להקמת חמאס (14 בדצמבר 2022) [אמר](#) סינוואר כי שלטון הימין בישראל יגרום להחלשת ישראל בזירה הפנימית עד כדי הפעלת מנגנון להשמדה עצמית, ולמשבר חמור ביחסיה עם בנות בריתה, אשר יסייע לחמאס להאיץ את ההכנות לקראת המערכה הצבאית נגדה במסגרת זירות העימות המאוחדות.

האירוע לציון יום השנה להקמת חמאס התקיים תחת הכותרת "אנו באים [לשחרר את פלסטין] במבול רועש" [טופאן האדר – طوفان هادر], וסינוואר בנאומו חזר מספר פעמים על אמירה זו. המילה "מבול" היה השם שחמאס בחר לכנות את מתקפת השבעה באוקטובר "מבול אל-אקצה" (טופאן אל-אקצה طوفان الأقصى). פרוט נוסף במחקר "[מנקודת המבט של חמאס: כך הבשילה מתקפת 7 באוקטובר](#)".

ניו יורק טיימס:

"בפגישה במאי 2023, מר סינוואר ועמיתיו הביעו [תחושת] הקלה על שעברו [חודש] רמדאן נוסף מבלי להישאב ל[סבב] עימות מוגבל עם ישראל, למרות המתיחות במסגד אקצא והסלמה קצרה בין ישראל לג'יהאד האיסלאמי. פעם נוספת הם [ראשי חמאס] ניראו מוכנים להשלים את התוכניות למתקפה. לפי הפרוטוקול, המנהיגים [של חמאס] התלבטו אם לצאת [למתקפה] ב-25 בספטמבר, כאשר רוב הישראלים ישמרו את יום הכיפורים, היום המקודש ביותר בלוח השנה היהודי, או ב-7 באוקטובר, שחפף באותה שנה ליום הקדוש היהודי של שמחת תורה. המנהיגים [של חמאס] הדגישו את החשיבות של הימנעות מכל הסלמה רחבת היקף עם ישראל שתפגע בהכנות האחרונות שלהם [למתקפה]. "אנחנו צריכים לשלוט בהתנהגות של הג'יהאד האיסלאמי ושל ארגונים אחרים, כדי שלא נגיע לפרובוקציות [צבאיות] שיהרסו את הפרויקט שלנו [המתקפה הגדולה נגד ישראל]", נכתב בפרוטוקול. בנוסף, [נכתב ש]חמאס יפעל ליצור רושם לפיו "עזה רוצה חיים וצמיחה כלכלית".

הערות:

חמאס ביצעה מהלכי הונאה טקטיים ואסטרטגיים. ההונאה הטקטית התמקדה ביצירת רושם שגוי בישראל לפיו המתקפה המתוכננת תתבסס על מנהרות חודרות, ובפועל תכננה פלישה קרקעית והנחתת כוחות מהאוויר. מהלך ההונאה האסטרטגי נגד ישראל התבסס על העברת מסרים ששכנעו את ישראל שמדיניות המקל (איום בהתנקשות בבכירי חמאס) והגזר (מדיניות ההקלות הכלכליות מול רצועת עזה) משיגה את יעדה, מצליחה לרסן את חמאס ולמנוע עימות צבאי. פרוט נוסף במחקר "[מנקודת המבט של חמאס: כך הבשילה מתקפת 7 באוקטובר](#)".